

NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2016-10-13
meddelad i
Nacka Strand

Mål nr M 3906-15

SÖKANDE

Bro PSSBBS 85 AB, 556947-9149
Box 5013
121 05 Johanneshov

Ombud: Advokat Carolina Gustavsson och jur.kand. Mikaela Hansel Holmgren
Landahl Advokatbyrå AB
Box 19143
104 32 Stockholm

SAKEN

Tillstånd till vattenverksamhet enligt 11 kap. miljöbalken inom fastigheten
Huddinge Spejaren 4

Avrinningsområde: 61/120
AnläggningsID: 37848
Koordinater (SWEREF99): E: 66754 N: 6575089

DOMSLUT

Tillstånd

Mark- och miljödomstolen lämnar Bro PSSBBS 85 AB tillstånd enligt
11 kap. miljöbalken att i vattenområde inom fastigheten Huddinge Spejaren 4 i
enlighet med vad som framgår av ansökan och bilagor

- dels utföra utfyllnad inom område som markerats som utfyllnadsområde
- dels utföra pålnings- och schaktningsarbeten i samband med grundläggning
av byggnad och påldäck för angöring samt för anläggandet av hissgröpar

Dok.Id 432263

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1104	Augustendalsvägen	08-561 656 00	08-561 657 99	måndag – fredag
131 26 Nacka Strand	20	E-post: mmd.nacka@dom.se		08:00-16:30
		www.nackatingsratt.domstol.se		

Omprövning av torrlägningsföretaget

Torrlägningsföretaget ” Smista-Juringe torrlägningsföretag i Huddinge socken och Stockholms län samt Brännkyrka församling och Stockholms stad år 1931” ska läggas ned och samfälligheten ska upphöra.

Ledningar och diken som ingår i torrlägningsföretaget inom verksamhetsområde för allmän VA-anläggning, dagvatten, ska överföras till huvudmannen för VA-anläggningen i Huddinge kommun samt till Huddinge kommun utan ersättning och enligt överenskommen fördelning.

Villkor

1. Verksamheten ska bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med vad Bro PSSBBS 85 AB angett i ansökningshandlingen och övriga handlingar och ritningar samt i övrigt anfört och åtagit sig i målet.
2. Bro PSSBBS 85 AB ska utföra anordningar för rening, utjämning och fördröjning av dagvattnet i anslutning till fastigheten Huddinge Spejaren 4 i huvudsaklig överensstämmelse med beskriven utformning i PM Dagvatten, aktbilaga 42. Utformningen av anordningarna ska ske i samråd med tillsynsmyndighet och med Trafikverket.
3. Riktvärden från Naturvårdsverkets allmänna råd om buller från byggplatser (NFS 2004:15) ska gälla.
4. Pålning skall i första hand genomföras dagtid, kl. 07.00-19.00, under helgfri måndag-fredag.
5. Bro PSSBBS 85 AB ska innan arbetena påbörjas och i samråd med tillsynsmyndigheten upprätta och inge ett förslag till kontrollprogram för vattenverksamheten inklusive utgående dagvatten från fastigheten Huddinge Spejaren 4.

Delegation

Mark- och miljödomstolen överlåter enligt 22 kap. 25 § tredje stycket miljöbalken

till tillsynsmyndigheten att vid behov fastställa ytterligare villkor avseende dagvattenhantering.

Miljökonsekvensbeskrivning

Mark- och miljödomstolen godkänner miljökonsekvensbeskrivningen i målet.

Arbets tid

Arbetstiden bestäms till fem år från dagen för denna dom.

Oförutsedd skada

Om den vattenverksamhet som avses med tillståndet medför skada som mark- och miljödomstolen inte förutsett, får den skadelidande framställa anspråk på ersättning. Sådant anspråk ska, för att tas upp till prövning, framställas till mark- och miljödomstolen inom fem år från arbetstidens utgång.

Verkställighetsförordnande

Tillståndet får jämlikt bestämmelsen i 22 kap. 28 § första stycket miljöbalken tas i anspråk utan hinder av att domen inte vunnit laga kraft.

Rättegångskostnader

Bro PSSBBS 85 AB ska ersätta Länsstyrelsen i Stockholms län för rättegångskostnader med 16 000 kr jämte ränta enligt 6 § räntelagen från dagen för dom tills betalning sker.

Prövningsavgift

Mark- och miljödomstolen fastställer slutligt prövningsavgiften till 70 000 kronor.

BAKGRUND**Orientering om företaget**

Fastigheten Spejaren 4 (nedan Fastigheten) är belägen mellan väg E4/E20 och den parallellgående kommunalägda gatan Smista allé i området Smista i nordvästra delen av Segeltorp i Huddinge kommun. Området är avskuret av omgivande vägar och angränsande bebyggelse.

Området där Fastigheten är belägen har utvecklats av Fastighets AB Brostaden. Det kan karaktäriseras som ett utbyggnadsområde där bl.a. flertalet fordonsrelaterade verksamheter har etablerats och att ytterligare utbyggnad för nya och kompletterande verksamheter planeras inom en snar framtid. Fastighets AB Brostaden, genom sitt dotterbolag Bro Spejaren 3 A, numera Bro PSSBBS 85 AB (sökanden, nedan Brostaden) avser uppföra en ny byggnad inom den västra delen av Fastigheten.

Anläggningsarbetena innebär bland annat att en våtmark inom fastigheten behöver fyllas ut. Grundläggningsförhållandena inom Fastigheten varierar men marken under och runt den planerade byggnaden erfordrar pådäck eller markförstärkning för att kunna nyttjas och för att undvika nivåskillnader mot Smista allé. Dessa åtgärder innebär arbeten i vattenområde. Arbetena i vatten sker under ca ett år men den totala arbetstiden beräknas uppgå till totalt ca fem år.

Brostaden planerar även att uppföra en byggnad inom den östra delen av Fastigheten men det omfattar inte någon vattenverksamhet. Den östra delen av Fastigheten ingår således inte i ansökan.

Området, där Brostaden planerar uppföra den nya byggnaden, utgörs av våtmark. Dikena är sedan lång tid tillbaka igenfyllda öster om Fastigheten vilket dämt flödet så att avrinningen i praktiken upphört och därigenom medfört att den ovan beskrivna situationen uppkommit. Ytvattenmagasinet inom Fastigheten fungerar

idag i praktiken som ett fördröjnings- och LOD-magasin för regnvatten inom Fastigheten och höjdpartiet i öster samt för visst trafikdagvatten från E4/E20. Det är en sträcka på ca 500 m av E4/E20 som enligt en bedömning från Stockholm Vatten via en dagvattenledning avvattnas till en punkt strax utanför Fastigheten. Därifrån leds sedan en stor del av trafikdagvattnet, via det ovan beskrivna diken, in på Fastigheten.

Området utgjordes tidigare av jordbruksmark avvattnat av Smista-Juringe torrlägningsföretag men har med åren exploaterats för bostäder och andra typer av verksamheter. Områdets avvattnings- och omhändertagande av dagvatten sker idag av Huddinge kommunen genom Stockholm Vatten som är huvudman. Torrlägningsföretaget tjänar således inte längre sitt syfte och har så inte gjort under lång tid, vilket gör att torrlägningsföretaget bör avvecklas.

Vattenrättsliga tillstånd

E4/E20 är föremål för ombyggnation i samband med Trafikverkets byggande av Förbifart Stockholm. I höjd med fastigheten kommer Trafikverket att anlägga en avfartsramp från Förbifartens södergående huvudtunnel för trafik mot Stockholm och väg E20. Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt meddelade i deldom den 17 december 2014 Trafikverket tillstånd till grundvattenbortledning för byggande och drift av E4 Förbifart Stockholm mm (mål nr 3346-11). Domen överklagades till Svea hovrätt, Mark- och miljööverdomstolen, som i dom den 4 december 2015 i mål nr M 11838-14 endast ändrade vissa villkor avseende buller m.m. Högsta domstolen meddelade inte prövningstillstånd.

Inom området som är föremål för denna ansökan ligger ett torrlägningsföretag, Smista-Juringe torrlägningsföretag i Huddinge socken och Stockholms län samt Brännkyrka församling och Stockholms stad år 1931 (nedan "Torrlägningsföretaget"), vilket upprättades vid syn enligt 1918 års vattenlag, arkivnummer AB 2 1995 Länsstyrelsens i Stockholm digitala arkiv.

Rådighet

Den planerade verksamheten avseende yrkad utfyllnad av vattenområde och grundläggningsåtgärder berör endast fastigheten Spejaren 4 i Huddinge kommun. Fastigheten Spejaren 4 styckades av från Spejaren 3 genom förrättning 2014-11-11, Lantmäterimyndigheten Huddinge kommun, ärendenummer AB 13 7169. Fastighetskarta återfinns i Bilaga 3. Fastigheten ägs av Brostaden (sökanden) som därmed har rådighet över densamma. Utdrag ur fastighetsregistret återfinns som aktilaga 47.

Fastigheten Spejaren 4 ligger inom markavvattningsföretagets båtnadsområde och sökanden skulle, som fastighetsägare, således kunna göra gällande rättigheter som tillkommer deltagare i torrlägningsföretaget. Sökanden har därmed rådighet att ansöka om att dikningsföretaget avvecklas.

ANSÖKAN**Yrkanden***Tillstånd*

Bro PSSBBS 85 AB yrkar att mark- och miljödomstolen lämnar tillstånd att på fastigheten Huddinge Spejaren 4

1. dels fylla ut vattenområde,
dels utföra pålnings- och schaktningsarbeten i samband med grundläggning av byggnad och påldäck för angöring och för anläggandet av hissgröpar,
samt att domstolen godkänner bifogade miljökonsekvensbeskrivning,
allt i huvudsaklig överensstämmelse med innehållet i denna ansökan och övriga ingivna handlingar;
2. genom omprövning förordnar att Smista-Juringe torrlägningsföretag i Huddinge socken och Stockholms län samt Brännkyrka församling och Stockholms stad år 1931 i sin helhet skall upphöra och läggas ned;
3. bestämmer arbetstiden till fem år, räknat från dag för dom;
4. bestämmer att anspråk på grund av oförutsedd skada lär framställas inom fem år, räknat från utgången av den i dom eller beslut bestämda arbetstiden;

5. förordnar att blivande tillstånd får tas i anspråk utan hinder av att domen inte vunnit laga kraft.

Förslag till villkor

1. Naturvårdsverkets riktvärden för buller från byggplatser (NFS 2004:15) ska gälla.
2. Pålning ska i första hand genomföras dagtid, kl. 07.00-19.00, under helgfri måndag-fredag.

Fysiska planer

Fastigheten omfattas av en detaljplan för Smista Park Väster 2, som antogs 2000-05-24. Detaljplanen anger integrerbar verksamhet, d.v.s. kontor, företagshotell och inslag av handel och annan lokal service för företagsparken eller bostadsområdena, hantverk och icke-störande industri, forskning och utbildning. Den planerade byggnaden, tillsammans med övriga befintliga och planerade byggnader längs med E4/E20 ska enligt detaljplanen utgöra bullerskydd för trafikbuller från E4/E20 i förhållande till bakomliggande bebyggelse. Den planerade byggnaden ska enligt gällande detaljplan placeras utefter fastighetsgränsen mot E4/E20. Det innebär att det inte finns någon möjlighet för Brostaden att justera planerade byggnaders placering.

Såväl väg E4/E20 som den planerade Förbifart Stockholm utgör riksintresse. Då Trafikverkets arbeten med Förbifart Stockholm kan komma att sammanfalla i tiden med den av Brostaden sökta verksamheten krävs samverkan mellan Trafikverket och Brostaden. Trafikverket och Brostaden har i anledning härav en upparbetad dialog.

Teknisk beskrivning

Höjdsystem

Koordinatsystemet som används är SWEREF99 1800. Höjdsystemet som används för samtliga höjdangivelser i denna ansökan är RH2000. Fixpunkt är Huddinge kommuns höjdfixpunkt 26176 med angiven höjd +35,054.

Geotekniska förhållanden

Området, som idag är obebyggt, består av ett låglänt naturmarksområde. Topografiskt består Fastigheten av två delar. Den västra delen består av före detta jordbruksmark i en utdikad sankmark. Marknivån ligger mellan cirka +32,0 och +33,0. Vegetationen består i huvudsak av sumpskog med triviala lövträd. Denna del domineras av glacial lera under ett tunt ytlager av organisk jord. Lermäktigheten är som mest ca 10-12 meter. De underliggande lagren består av växelvis lagrade finkorniga jordar av sand och silt som i sin tur vilar på en finkornig morän på bergöverytan. Moränlagret varierar mellan cirka 1 och 5 meter. I moränen under leran i den västra delen förekommer ett slutet grundvattenmagasin. Grundvattennivån ligger kring +32. Marken i denna del är sättningsbenägen och kräver stabilisering.

I den västra delen av Fastigheten förkommer även ytvatten under en stor del av året, framför allt i de diken som är en rest av utdikningen av den tidigare jordbruksmarken. Ytvattenmagasinet inom fastigheten fungerar idag i praktiken som ett fördröjningsmagasin för regnvatten inom fastigheten och visst dagvatten från E4/E20.

I den östra delen av Fastigheten höjer sig marknivån till som mest cirka +36 till +37 och den före detta jordbruksmarken övergår i ett skogbevuxet höjddparti med ytnära berg, täckta av ett tunt moränlager. Delvis förekommer även berg i dagen. Denna del av Fastigheten saknar helt ytvatten medan grundvattenmagasinet från Fastighetens västra del sträcker sig i en smal zon österut närmast Smista allé. På den östra delen av Fastigheten ligger en gång- och cykelväg, varför skogen till stor del är avverkad sedan tidigare.

En närmare beskrivning av mark- och vattenförhållandena med utförda geotekniska och geohydrologiska undersökningar på Fastigheten återfinns i Markteknisk undersökningsrapport Geoteknik 2015-06-26, Bilaga 6.

Ansökt vattenverksamhet

Arbetena omfattas i huvudsak av utfyllnad av vattenområde/våtmark på den västra delen av Fastigheten. Markförhållandena inom västra delen av Fastigheten kräver att byggnaden måste grundläggas med pålar av betong eller stål och - till undvikande av nivåskillnader - anläggs ett pålat betongdäck mellan byggnaden och Smista allé för att kunna anordna parkeringsplatser och körytor. Pålning för byggnad och betongdäck för parkerings- och körytor utförs på den färdigställda utfyllnadsytan. Planritning över markförhållandena framgår av bilaga 3 till den tekniska beskrivningen.

Utfyllnad av vattenområdet omfattar en yta av cirka 12 810 m² på den västra delen av fastigheten, upp till nivån +33,5. Lägsta golvnivå blir ca +34 med lokala schakter för planerade hissgröpar ner till ca +32,5. Schaktarbeten för pålfundament och hissgröpar medför därför inte någon bortledning av grundvatten. Planerad utfyllnad samt tvär- och längdsektioner över markförhållandena framgår av bilaga 4-5 till den tekniska beskrivningen.

Utfyllnaden kommer att utföras med krossat bergmaterial och grovkornig jord som, om möjligt, kommer att tas från schaktning för angränsande byggnation i Fastighetens östra del. Alternativt används inköpta massor från krossanläggning eller annan kontrollerbar källa. Uppskattningsvis kräver utfyllnaden 15 000 m² jord- och bergmassor.

Arbetsid

Byggstart är planerad till hösten 2016. Den effektiva byggtiden för den ansökta vattenverksamheten bedöms till ca ett år. Med hänsyn till oförutsedda händelser yrkar sökanden att arbetstiden bör bestämmas till fem år från dag för dom.

Fördjupning avseende dagvattenhantering

En fördjupad utredning avseende dagvatten, per definition enligt miljöbalken avloppsvatten, har tagits fram som kompletterar ansökan, aktbilaga 42. Den redovisar dagvattenförhållanden idag inom Fastigheten, förväntade dagvattenflöden efter exploateringen vid dimensionerande regn, fördröjningsbehov, föroreningshalter och föroreningsmängder före och efter exploatering samt systemlösningar för dagvattenhanteringen. Utredningen skall ligga till grund för fortsatt detaljprojektering.

Utredningen kan kortfattat sammanfattas enligt nedan:

Nuvarande dagvattensystem

Fastigheten ligger inom Östra Mälarens vattenskyddsområde och inom ett område där dagvatten avleds till Mälaren via Skärholmen-Mälarhöjdstunneln. Fastigheten ligger på gränsen mellan delavrinningsområden som avvattnas till Mälaren-Rödstensfjärden (väster ut) och Mälaren Fiskarfjärden (norrut). Fastigheten är idag obebyggd naturmark och utgör en lågpunkt i terrängen.

Spejaren 4 ligger inom Huddinge kommuns verksamhetsområde för dagvatten och kommunen/Stockholm Vatten har anlagt dagvattenledningar i Smista allé och servisledning fram till den. Fastigheten är dock idag inte ansluten till dagvattenledningen.

Dagvattenavrinningen till omgivning är idag troligtvis låg. Fastigheten tar däremot emot dagvatten från omgivande fastigheter, både rent, naturvatten, och förorenat, trafikdagvatten via Trafikverkets ledning från E4/E20. Trafikverket nyttjar en dagvattenledning för avvattningen av E4/E20. Ledningen mynnar i ett dike utanför Fastigheten som leder vattnet in på Fastigheten och dikets östra del ligger inom Fastigheten.

Nederbörden inom Fastigheten avleds inte på något organiserat sätt utan magasineras i huvudsak som ytvatten i diken inom Fastigheten. Avledning av ytvatten bedöms i huvudsak ske genom avdunstning och evapotranspiration samt viss grundvattenbildning i randzonen till höjdområdet i öster där moränen går i dagen.

Under och efter exploatering

Skyddsföreskrifterna för aktuellt vattenskyddsområde innebär att dagvatten från nyexploateringar ej får släppas ut mot recipienten orenat. Mälarens vattenförekomster omfattas också av miljökvalitetsnormer för vatten, vilka exploateringen inte får riskera att påverka negativt.

I samband med ombyggnaden och breddningen av E4/20 för förbifart Stockholm och anläggningen av avfartsramperna kommer trafikdagvattnet från E4/E20 att tas omhand av Trafikverket och därmed inte längre belasta Fastigheten. Trafikverkets dagvattenledning kommer att avvecklas och trafikdagvattnet kommer istället att avledas till en permanent dagvattendamm, i enlighet med arbetsplanen för Förbifart Stockholm. Ledningen ska avvecklas år 2018 och Trafikverkets arbeten ska avslutas ca år 2021.

Vägdagvattnet från E4/E20 som idag leds in mot Fastigheten föreslås ledas till en tillfällig reningsanläggning (utanför Fastigheten) som upprättas av Brostaden tillsammans med Trafikverket och hanterar vägdagvattnet fram till dess att dagvattensystemet för Förbifarten är utbyggt. Denna tillfälliga dagvattenanläggning bör utformas som en sedimenteringsdamm i kombination med ett biofilter (växter med renande funktion). Då kan redovisade reningseffekter åstadkommas.

För att klara att fördröja dagvatten från ett 10-årsregn på Fastigheten planeras ett underjordiskt fördröjningsmagasin, ovan dagens marknivå men under planerad exploateringsnivå. Fördröjningsmagasinet placeras under de hårdgjorda ytorna, i de påförda uppfyllnadsmassorna inom Fastigheten. Magasinet dimensioneras för ett utflöde på 15 l/s^2 motsvarande 1 liter per sekund och 1000 m^2 fastighetsyta.

Samtliga 10-årsregn ska kunna hanteras i respektive magasin utan att magasinen bräddar. Dessa förutsättningar kommer att medföra ett eller flera magasin som medger utjämning av en sammantaget stor dagvattenvolym.

Dagvattenssystemet inom Fastigheten dimensioneras för ett 10-års regn med klimatfaktor 1,2 enligt Huddinge kommuns och VA-huvudmannen Stockholm Vattens anvisningar. Vid större flöden än 10-årsflödena så kommer magasinet att brädda till dagvattenledningen i Smista allé. Avrinningsväg för 100-årsregnet sker via Smista allé norrut till en lågpunkt i Palissadvägen.

Magasinet kommer också, utöver sin fördröjande funktion, att fungera som en reningsanläggning av dagvattnet. Rening sker genom sedimentation när vattnets flöde bromsas upp i magasinet. Eftersom den största delen av dagvattnets föroreningar är partikelbundna renas vattnet när partiklar tillåts sedimentera. Med lång omsättningstid för vattnet i magasinet kan en hög reningseffekt åstadkommas. Eftersom planerat dagvattenmagasin utformas för att magasinera upp till ett regn med 10 års återkomsttid blir omsättningstiden lång och reningseffekten hög. Magasinet bör utformas så att tömning av sediment är möjligt på åtminstone delar av magasinet (de delar där vattnet först kommer in). Detta kan åstadkommas genom bassängliknande magasin i betong eller med så kallade kassettmagasin eller rörmagasin. De senare utgörs av plastkonstruktioner i mindre delar som kopplas samman och har hög porositet (vattenvolym) - upp till 95 %. De kan ha formen av kassetter (liknande plastbackar) eller paraboliska tunnlar och finns i varianter som tål tung last.

Efter reningssteget i dagvattenmagasinet (det tömningsbara) kan fördröjningsmagasinet utgöras av bergkrossmaterial. Ett sådant magasin har en porositet om minst 25 %.

Exploateringen av Fastigheten kommer att medföra att medelårsavrinningen från Fastigheten kommer att öka. Med de i utredningen föreslagna åtgärderna för hantering av dagvatten såsom utjämningsmagasin kommer dock de framtida flödena att uppfylla kraven från Huddinge kommun och VA-huvudmannen Stockholm Vatten AB.

Exploateringen av Fastigheten kommer att innebära högre föroreningsbelastning än vad nuvarande markanvändning orsakar. Om åtgärder för dagvattenhantering och rening, föreslagna i utredningen, genomförs beräknas dock föroreningshalter ($\mu\text{g/l}$) för alla undersökta ämnen understiga de värden för dagvatten som satts upp i Stockholms regionplane- och trafikkontors rapport "Förslag till riktvärden för dagvattenutsläpp, feb 2009", samt ligger på nivån "mindre allvarligt" enligt Naturvårdsverkets bedömningsgrunder (Naturvårdsverkets rapport 4918).

Det som har störst inverkan på recipientens ekologiska och kemiska status är dock mängden förorening som släpps ut varje år (såvida halterna inte är så höga att de är toxiska).

Föroreningshalterna ($\mu\text{g/l}$) kan spädas ut både inom fastigheten och på vägen mot recipienten, varför det är viktigt att jämföra mängden förorening (kg/år) före och efter exploatering.

Föroreningsbelastningen (kg/år) beräknas totalt sett att minska efter exploatering och reningsåtgärder för alla undersökta ämnen. Därmed bedöms recipienten ej påverkas negativt av planerad exploatering, förutsatt att föreslagna reningsåtgärder utförs. Det finns då inte heller någon risk att miljökvalitetsnormerna inte uppfylls på grund av exploateringen på Fastigheten.

Ytterligare skyddsåtgärder

Dagvatten från hårdgjorda ytor kommer att passera oljeavskiljare innan avledning till dagvattenmagasinet.

I samband med schaktning för hissgröpar och pålfundament kan det eventuellt bli nödvändigt att länshålla gröparna från ytvatten. Det länshållna vattnet återcirkuleras inom området genom att släppas ut i den påförda utfyllnaden, där finpartiklar och föroreningar samlas upp och därmed kvarhålls inom Fastigheten.

Regnvatten och smältvatten under byggtiden för utfyllnadsarbetena kommer att tillåtas infiltrera och perkolera genom utfyllnaden ned till det befintliga ytvattenmagasinet.

Nedläggning av Smista-Juringe torrlägningsföretag

Smista-Juringe torrlägningsföretag i Huddinge socken och Stockholms län samt Brännkyrka församling och Stockholms stad år 1931 (nedan torrlägningsföretaget) har upprättats vid syn enligt 1918 års vattenlag. Torrlägningsföretaget har arkivnummer AB 2 1995 och finns i länsstyrelsens digitala arkiv (Länsstyrelsen Stockholms Län). Av torrlägningsföretagets utlåtande framgår att detta avsåg att förbättra torrläggningen för 80 stycken fastigheter. Torrlägningsföretagets omfattning framgår av företagets plankarta samt utdrag ur fastighetskarta. Båtnadsområdet samt torrlägningsföretagets diken och rörledningar illustreras i bilaga till ansökan. Med båtnadsområde avses den mark som har fått nytta av torrlägningsföretaget enligt förrättningsmannen. Kostnadsfördelningslängden (kfl) mellan deltagarna för utförandet och framtida underhåll har fördelats efter den nytta som deltagande fastigheter har av diken och rörledningar.

Markanvändningen har förändrats inom hela torrlägningsföretagets båtnadsområde och avvattningen idag hanteras inom verksamhetsområde för dagvatten med Huddinge kommun, genom Stockholm Vatten, som huvudman. Den mark som 1931, då torrlägningsföretaget tillkom, var jordbruksmark och som företaget syftat till att avvattna har exploaterats och utgörs idag till största delen områden för bostäder och andra typer av verksamheter. Vartefter som området har bebyggts har diken och rörsystem för hanteringen av dagvattnet ändrats och byggts ut. I samband med att markanvändningen förändrats har också fastighetsstrukturen i området

förändrats. De fastigheter som idag skulle kunna beröras av dikningsföretagel, om diken och rörledningar fortfarande haft en avvattnande funktion, är de fastigheter som ligger inom båtadsområdet.

Torrlägningsföretaget beskrivs närmare i PM - underlag för omprövning för avveckling av Smista-Juringe torrlägningsföretag är 1931, se Bilaga 2 till ansökan. Den rådande juridiska situationen i området är därmed inaktuell och behöver uppdateras. Hela båtadsområdet omfattas i dag av en detaljplan (Huddinge Kommun, 2000). Avvattningen av det berörda området administreras av kommunen, genom Stockholm vatten som är huvudman för VA. Det innebär att torrlägningsföretaget idag inte längre tjänar sitt syfte. Torrlägningsföretagets öppna sektioner och rörledningar fyller idag ingen funktion med tanke på avvattning då ett nytt ledningssystem för dagvatten är uppbyggt. Det berörda området är inom verksamhetsområde för dagvatten vilket gör att dikningsföretag inte heller fyller någon administrativ funktion.

Samråd mm

Brostaden har genomfört samråd enligt 6 kap. 4 § miljöbalken med länsstyrelsen i Stockholms län och Huddinge kommun. Samrådsmötet hölls hos länsstyrelsen den 22 maj 2015. Skriftligt samråd har även hållits med Naturvårdsverket, Trafikverket, Huddinge kommuns trafikkontor och Stockholm Vatten. Samråd med allmänheten genomfördes under perioden den 12 maj till 8 juni 2015. Länsstyrelsen har i beslut den 26 juni 2015 meddelat att de planerade arbetena kan antas medföra betydande miljöpåverkan.

Miljökonsekvenser

Påverkan under byggskedet

Den primära påverkan kommer att ske under byggskedet då närboende kommer att störas av buller och vibrationer orsakade av arbetena i vatten, främst vid pålning och schaktning, men även på grund av masshanteringen och därmed sammanhängande transporter. Området är idag utsatt för höga trafikbullernivåer från E4/E20. De planerade åtgärderna på Fastigheten bedöms inte på ett betydande sätt

påverka bullersituationen för närbelägna bostäder och övrig intilliggande verksamhet. Under byggskedet kommer dock pålningsarbetena utgöra en temporär störning under begränsad tid. Risk för människors hälsa p.g.a. för höga bullernivåer föreligger inte. När byggnaden är uppförd kommer den att fungera som ett skydd mot trafikbuller från E4/E20. Naturvårdsverkets riktlinjer NFS 2004:15 kommer att innehållas.

Vidare kan dammbildning uppstå i samband med hanteringen av massor vilket i förekommande fall kan avhjälpas genom exempelvis vattenbegjutning av massorna. Diken och våtmark inom Fastigheten fylls ut och byggnader och asfalterade ytor anläggs i merparten av Fastigheten. Detta medför att nuvarande naturmark inom västra delen, innefattande naturvärden motsvarande klass 3 och 4, kommer att tas i anspråk. På utfyllnadsområdet finns idag sumpskog, med en större samling åldrande lövträd. Eftersom de berörda naturvärdena dock tillhör de lägre klasserna bedöms de negativa konsekvenserna för naturmiljön vara begränsade. Utanför utfyllnadsområdet finns även en större ek samt sju äldre tallar som bedöms ha naturvärden motsvarande klass 3.

På området finns även blåsippa, varför Brostaden hos Länsstyrelsen i Stockholm har beviljats dispens från artskyddsförordningen för påverkan på blåsippor inom Fastigheten, se bilaga 4 till miljökonsekvensbeskrivningen. Inga andra artskyddade eller rödlistade arter har påträffats inom området.

Arbetena i vatten innebär att ytvatten som pumpas bort kommer att vara grumligt och innehålla partiklar till följd av de schaktarbeten som utförs. Det kan också finnas risk för förorening av ytvattnet genom spill från t ex arbetsmaskiner. Spridning av partiklar och föroreningar begränsas dock under byggskedet genom att dagvatten från E4/E20 och länshållningsvatten återcirkuleras i fyllningen som läggs ut. Finpartiklar samlas upp och hålls därmed kvar inom Fastigheten. Föroreningar har påträffats i ytvattnet på Fastigheten, sannolikt beroende på Fastighetens

lokalisering i industriområde i stadsregion och i nära anslutning till E4/E20, se Miljöteknisk markundersökning 2015-07-01, bilaga 8 till miljökonsekvensbeskrivningen. Analysresultaten visar på förhöjda metallhalter i ytvattnet vilket kan utgöra risk för eventuella vattenlevande organismer. Genomförd naturinventering, bilaga 3 till miljökonsekvensbeskrivningen, har dock inte identifierat några särskilda naturvärden i diken. Några halter av metaller och organiska ämnen i jord överskridande Naturvårdsverkets generella riktvärden för mindre känslig markanvändning (MKN) har inte påträffats.

Påverkan under driftskedet

När den planerade byggnaden har uppförts utgör den ett bullerskydd mot trafikbuller från E4/E20 - och sedermera Förbifarten - mot bakomliggande bebyggelse, varför projektet långsiktigt bidrar till att väsentligt reducera bullernivåerna för boende i området.

Under driftskedet kommer kör- och parkeringsytor på Fastigheten att vara måttligt trafikerade och inga övriga källor till förorening av dagvattnet bedöms föreligga. Som nämnts ovan kommer dagvatten på samma sätt att tillåtas infiltrera och perkolera genom utfyllnaden ned till ytvattenmagasinet innan avledning till kommunala dagvattennätet. Utfyllnaden används som ett fördröjningsmagasin innan avledning till det kommunala dagvattennätet och dagvatten från kör- och parkeringsytor renas med oljeavskiljare.

Sammantaget bedöms det planerade projektet inte medföra miljökonsekvenser av betydande karaktär.

Miljökvalitetsnormer

Den sökta verksamheten kan inte antas medverka till att någon miljökvalitetsnorm överträds. Anläggande av byggnader och hårdgjorda ytor inom fastigheten medför ökad dagvattenavledning. Det förekommer dock inte någon verksamhet som kan

medföra betydande förorening av dagvattnet som kommer att renas och fördröjas innan det avleds till det allmänna dagvattensystemet som mynnar ut i Mälaren. Sammantaget bedöms därför den planerade verksamheten inte inverka negativt på möjligheterna att uppfylla miljökvalitetsnormerna för vatten eller på vattentäkten Mälaren.

Inverkan på motstående intressen

De fastigheter och rättighetsinnehavare som kan anses berörda av ansökan finns redovisade i sakägarförteckningen. Förteckningen listar dels de fastighetsägare och rättighetsinnehavare som kan antas beröras av utfyllnadsarbetena och dels de fastighetsägare och rättighetsinnehavare som idag ligger inom båtnadsområdet för Smista-Juringe torrlägningsföretagår 1931.

Inverkan på markavvattningsföretaget

Avvattningen hanteras idag genom allmän VA-anläggning och varken tillsynsmyndighet, kommunen, Stockholm Vatten eller andra sakägare har gjort gällande att några skador uppkommit eller att risk för skada föreligger om torrlägningsföretaget avvecklas. Inga ersättningar ska betalas ut med anledning av avvecklingen av torrlägningsföretaget då åtgärden inte påverkar deltagande fastigheter ekonomiskt.

Den tillståndssökta vattenverksamheten bedöms inte heller i övrigt medföra någon påverkan på motstående intressen som kan ge rätt till ersättning. Skulle verksamheten ändå visa sig medföra skador på någon fastighet eller för någon rättighetshavare, bör frågan om ersättning hanteras enligt reglerna om oförutsedd skada.

Förslag till kontrollprogram

För att verifiera vattenkvaliteten för utgående dagvatten kommer en kontrollbrunn att placeras på utloppsledningen från dagvattenmagasinet. Brostaden kommer i samråd med länsstyrelsen att utforma ett kontrollprogram för byggskedet.

Bullermätningar kommer att utföras före och under byggskedet. Resultatet av mätningarna skall redovisas till tillsynsmyndigheten.

Grund för verkställighetsförordnande

Brostaden kommer att utföra arbeten på den östra delen av Fastigheten innan arbetena påbörjas på nu aktuell del. Som anges i miljökonsekvensbeskrivningen kommer massor från den östra delen att användas som utfyllnad i vattenområdet, varför Brostaden begär att få ta i anspråk tillståndet utan hinder av laga kraft. Detta ger miljömässiga vinster då massor endast behöver transporteras en kort sträcka. Nyssnämnd hantering är även motiverad av byggekonomiska skäl.

INKOMNA YTTRANDEN

Naturvårdsverket, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap och Havs- och vattenmyndigheten har avstått från att lämna synpunkter i målet.

Trafikverket

Trafikverket region Stockholm yttrar sig i egenskap av ansvarig för trafikslagsövergripande och långsiktig planering av det samlade transportsystemet i regionen. Åtgärden ligger i närheten av Trafikverkets väg E4 som är av riksintresse och den planerade Förbifart Stockholm. Avseende riksintresse väg E4 vill Trafikverket att det säkerställs att avvattningen av vägen inte påverkas. Avseende Förbifart Stockholm har verket ingen erinran.

Länsstyrelsen i Stockholms län

Länsstyrelsen har sammanfattningsvis anfört följande.

Länsstyrelsens allmänna hållning är att åtgärder som innebär att våtmarker och lågpunkter i terrängen försvinner ska undvikas, särskilt i tätbebyggda områden. Våtmarker är en naturtyp som kan hysa höga naturvärden och som i möjligaste mån ska skyddas. I tätbebyggda område har våtmarker en viktig funktion som renande filter och flödesutjämnande magasin. Planerad utfyllnad av våtmarken på fastigheten Spejaren 4 i Huddinge kommun är, vilket sökande påpekat, i enlighet

med gällande detaljplan från 24 maj 2000. Efter år 2000 har flera översvämningar på grund av kraftig nederbörd i olika omfattning drabbat Stockholms län och översvämningsfrågan har aktualiserats. Nuvarande våtmarksområde fungerar som ett fördröjningsmagasin för regn- och dagvatten och har en renande effekt. Provtagning inom arbetsområdet har visat att halterna av metaller i ytvatten överstiger de kanadensiska riktvärdena för skydd av akvatiskt liv samt normala dagvattenhalter från vägområden. Fastigheten ligger inom Östra-Mälarens vattenskyddsområde för vilket skyddsföreskrifter fastställdes den 25 november 2008. Enligt dessa får utsläpp av dagvatten från nya eller ombyggda hårdgjorda ytor där risk för vattenförorening föreligger, t.ex. större vägar, broar och parkeringsanläggningar, inte ske direkt till ytvatten utan föregående rening. Sökanden har i sin reviderade dagvattenutredning föreslagit att förorenat dagvatten från Fastigheten renas i ett underjordiskt dagvattenmagasin och har beskrivit det som en betongbassäng eller kassetmagasin alternativt rörmagasin. Detta magasin kommer att kunna tömmas på sediment. Länsstyrelsen godtar denna revidering. Enligt sökanden kommer trafikdagvatten att renas under hela byggtiden samt fram till dess att Förbifartens dagvattensystem är utbyggt. Länsstyrelsen godtar denna lösning under förutsättning att den tillfälliga reningsanläggningen anläggs i det inledande skedet av exploateringen vilket sökande har angett kommer att göras. Sökande har angett att med de föreslagna reningsåtgärderna kommer riktvärden för avledning av dagvatten enligt RTK kunna innehållas under och efter exploateringen. Länsstyrelsen kan därmed godta planerad utfyllnad av våtmarken.

Avseende kontroll

Sökanden anger att en kontrollbrunn kommer att installeras på utloppsledningen från dagvattenmagasinet för att kontrollera vattenkvaliteten på utgående dagvatten samt att ett kontrollprogram kommer att tas fram i samråd med Länsstyrelsen. Länsstyrelsen vill förtydliga att det inom detta kontrollprogram kommer att krävas förslag på åtgärder om utgående dagvatten inte klarar föreslagna riktvärden.

Länsstyrelsen kommer även att kräva att en underhållsplan tas fram för att säkerställa att fördröjningsmagasinets kapacitet upprätthålls över tiden.

Markavvattningsföretaget

Avseende upphävande av Smista-Juringe torrlägningsföretag 1931 har Länsstyrelsen inget att erinra.

Stockholm Vatten AB

Bolaget har sammaningsvis anfört följande.

Dagvattenhantering

Våtmarken/vattenområdet på fastigheten Spejaren 4 omhändertar idag bl.a. trafikdagvatten från E4/E20 via Trafikverkets ledning. Detta behöver omhändertas och hanteras på annat vis vid en eventuell utfyllnad av vattenområdet. Trafikverkets ledning ska, enligt dagvattenutredningen och sökandens svar på yttrande, avvecklas år 2018 och trafikdagvattnet avledas till permanent dagvattendamm, enligt arbetsplanen för Förbifart Stockholm. Trafikverkets arbeten ska enligt sökandens svar avslutas ca år 2021. Fram tills dess är det en bra idé att, som föreslås i dagvattenutredningen, anlägga ett tillfälligt dagvattenmagasin utanför Fastigheten för rening av trafikdagvattnet tills permanent lösning är på plats. Ett tidsbegränsat utsläpp under 1-1,5 år bör inte ske då beräknade föroreningshalter är mycket höga.

Fastigheten ligger inom Östra-Mälarens vattenskyddsområde och skyddsföreskifter bör följas. "Utsläpp av dagvatten från nya eller ombyggda hårdgjorda ytor där risk för vattenförorening föreligger, t.ex. större vägar, broar och parkeringsanläggningar, får inte ske direkt till ytvatten utan föregående rening." Dagvattensituationen till följd av en nedläggning av torrlägningsföretaget Smista-Juringe bör utredas vidare. Enligt dagvattenutredningen tjänar markavvattningsföretaget inte längre sitt syfte, men en utredning av påverkan av nedläggningen saknas.

Avrinnings- och tillrinningsområde

Stockholm Vatten har tidigare i sitt yttrande angett att dagvattenutredningen behöver kompletteras med avrinningsområdet och eventuella tillrinnande ytligt vatten. I anförandet från sökanden står det i sista stycket "Fastighetens och sökta vattenverksamhetens avrinningsområde framgår av den reviderade dagvattenutredningen med bilagor". Avrinnings- respektive tillrinningsområdet redovisas inte i den reviderade dagvattenutredningen och hänvisade bilagor saknas i det underlag som sänts till Stockholm Vatten. Underlaget bör skickas till Stockholm Vatten för ställningstagande och yttrande.

Fördröjningsåtgärder

Flödesmätningar visar att det inte finns tillräckligt med kapacitet i det befintliga dagvattenledningsnätet nedströms. Det är främst ledningssystemet efter Smista allé, under E4/E20, som är begränsande. Dagvattnet bör således fördröjas innan avledning till det befintliga ledningsnätet. Den allmänna dagvattenledningen kan behöva läggas om vid tillkommande flöden. Stockholm Vatten ser positivt på de planerade åtgärderna för fördröjning av dagvattnet inom fastigheten Spejaren 4 och en anlutning till det allmänna dagvattenledningsnätet kan beredas för omhändertagande av ett flöde på 15 l/s.

Föroreningsbelastningen

Stockholm Vatten anser att den tillfälliga reningsanläggningen som uppförs för att hantera dagvattnet från E4/E20 verkar vara en bra lösning. Vid jämförelse av den påverkan som planområdet innebär avseende föroreningsbelastningen visar dock dagvattenutredningen på ökad belastning av dagvattenföroreningar från planområdet efter exploatering, frånsatt dagvattnet från E4/E20. Åtgärderna avseende dagvattnet från E4/E20 minskar föroreningsbelastningen, men det gäller endast avvattningen av dagvattnet från vägen. Ytterligare åtgärder för att minska föroreningarna även från fastigheten Spejaren 4 bör vidtas. Se vidare Länsstyrelsens hänvisning till det s.k. ickeförsämringskravet. Exempel på

ytterligare reningsåtgärder inom fastighetsmark kan vara gröna tak, växtbäddar, infiltration i gräsytor, planteringar och genomsläppliga beläggningar (p-tytor). Reningsåtgärderna skulle även bidra positivt till fördröjningen av dagvattnet och därmed ytterligare minska risken för kapacitetsproblem i det allmänna ledningsnätet nedströms.

Ansvar för 100-årsregnet

Dagvattenhanteringen ska kombineras med en genomtänkt höjdsättning som möjliggör att avrinning vid extrema regntillfällen, som inte det allmänna ledningssystemet omhändertar, sker på markytan utan att skada bebyggelse eller viktig infrastruktur. I dagvattenutredningen anges att avledning av 100-årsregnet sker via Smista Allé till lågpunkt vid Pallisadvägen. Innebär denna avledning risker på byggnader och infrastruktur? Stockholm Vatten vill förtydliga att ansvaret för avledning av dagvatten vid 100-årsregn ligger på Huddinge kommun, inte på va-huvudmannen, Stockholm Vatten.

Avseende torrlägningsföretaget

Stockholm Vatten ser inget hinder att torrlägningsföretaget läggs ned och upphör. De ledningar och diken som ingår i torrlägningsföretaget och är belägna inom verksamhetsområdet för den allmänna va-anläggningen, dagvatten, kan överföras till Stockholm Vatten, som huvudman för va-anläggningen i Huddinge kommun, respektive till Huddinge kommun. Ansvaret avseende skötsel, drift och underhåll mellan Stockholm Vatten och Huddinge kommun regleras enligt gällande avtal. I samband med nedläggningen av tonlägningsföretaget Smista Juringe frånsäger sig Stockholm Vatten ansvaret för ledningar och anläggningar som inte längre fyller någon funktion i och med dikesföretagets nedläggning.

Corem Property Group AB

Bolaget befarar att den utökade dagvattenmängden i tunneln som leder ut i Mälaren kan komma att påverka dess fastighet, Hällsättra 3, belägen på andra sidan E4/20, negativt om flödena inte kommer att räcka till.

Övriga enskilda

Ägarna till fastigheterna Huddinge Vattenpasset 14, Huddinge Vattenpasset 20, Huddinge Vattenpasset 23 och Vattenpasset 8 efterfrågar om dessa fastigheter kommer att påverkas av den sökta verksamheten. Vidare begär fastighetsägarna, som det får förstås, besked angående eventuellt skadeståndskrav som kan uppkomma för dem med anledning av den sökta verksamheten.

BEMÖTANDE

Inledningsvis har sökanden några allmänna kommentarer avseende de inkomna yttrandena. Området, där Spejaren 4 är belägen, är planlagt som ett exploateringsområde. Den planerade byggnaden skall enligt detaljplanen utgöra ett bullerskydd mot trafikbuller från E4/E20 (kommande Förbifart Stockholm) i förhållande till bakomliggande bebyggelse. Lämpligheten att bebygga området har prövats i detaljplaneförfarandet.

De förhöjda halterna avseende vissa föroreningar är just en konsekvens av fastighetens lokalisering i ett industriområde i storstadsregion och dess nära anslutning till E4/E20. Det är osannolikt att de förhöjda halterna i diket härrör från en föroreningskälla på fastigheten.

Angående Trafikverkets yttrande

Beträffande E4:an vill Trafikverket att det säkerställs att avrinningen av vägen inte påverkas. Som sökanden anför har Brostaden och Trafikverket en pågående dialog kring parternas respektive verksamheter i området. Brostaden anser att dialogen är god. Parterna har hittills haft ambitionen att arbeten i möjligaste mån ska ske i samverkan med ömsesidigt informationsutbyte så att risken för störningar och

skador reduceras. Härutöver får Brostaden på nytt påtala att ansvaret för att omhänderta trafikdagvattnet ligger på Trafikverket.

Planerad dagvattenhantering

Innan dagvattnet avleds till det allmänna dagvattennätet kommer det att renas, utjämnas och fördröjas. Fördröjningsmagasinet inom fastigheten är dimensionerat för att rymma dagvattenflöden från regn med upp till och med 10-års återkomsttid, med ett ansatt utflöde från magasinet på 15 l/s. Exploateringen av fastigheten är i enlighet med gällande detaljplan som också föreskriver att allmänna vatten-, spillvatten- och dagvattenledningar inom området skall byggas ut av Stockholm Vatten i den takt kvarteren bebyggs. Även omläggning av allmänna dagvattenledningar i Smista allé faller inom VA-huvudmannens ansvarsområde.

Sökanden vidhåller sitt förslag att anlägga en tillfällig dagvattendamm utanför fastigheten för separering och rening av trafikdagvatten från E4/E20. Dammen anläggs i samråd med Trafikverket och kommer, utöver sin fördröjande funktion, även att fungera som en tillfällig reningsanläggning för dagvattnet från E4/E20, fram till dess att en permanent dagvattendamm har byggts inom ramen för Förbifart Stockholm. Det tillfälliga dagvattenmagasinet bör utformas som en sedimenteringsdamm i kombination med ett biofilter, se dagvattenutredning. Förorenat dagvatten från Spejaren 4 föreslås renas i ett fördröjnings-/utjämningsmagasin inom Fastigheten. Härutöver kommer sökanden, som anförts tidigare, även att installera oljeavskiljare för avskiljning av dagvatten från trafikerade ytor inom Fastigheten, innan detta avleds till magasinet. Länshållning kommer att utföras i samband med schaktning av hissgröpar och pålfundament, se den reviderade dagvattenutredningen. Resultatet av utförda beräkningar visar att, med de reningsåtgärder som föreslås, kommer föroreningshalterna ligga under föreslagna riktvärden enligt förslag till riktvärden för dagvattenutsläpp (RTK). Mängden föroreningar kommer att reduceras så pass att mängdutsläppen per år minskar jämfört med dagens situation, för alla undersökta ämnen.

Sammanfattningsvis bedömer dock sökanden risken som liten att föroreningar från dagvattnet via fastigheten kan komma ut i recipienten och att de skyddsåtgärder och kontrollfunktioner som föreslagits är tillräckliga.

Angående redovisning av avrinningsområde

Fastighetens och den sökta vattenverksamhetens avrinningsområde framgår av den reviderade dagvattenutredningen med bilagor. Det planområde inom vilket Fastigheten ligger omfattar ett betydligt större avrinningsområde. Den sökta verksamheten har ingen inverkan på något annat område än Fastighetens avrinningsområde. Det är därför inte relevant att beskriva föroreningssituationer som råder utanför Fastighetens avrinningsområde.

Extrema flöden

Härutöver vill sökanden framhålla följande avseende klimataspekten. Det föreslagna fördröjningsmagasinet är dimensionerat för ett 10-årsregn. Vid större flöden än 10-årsflödena så kommer magasinet att brädda till dagvattenledningen i Smista Alle. Beräkningarna har gjorts med ett klimatpåslag på 20 % för att hantera osäkerheten i klimatförändringarna.

Avrinningen vid 100-årsregnet sker via Smista allé till en lågpunkt vid Pallisadvägen. Som framgår av den reviderade dagvattenutredningen kommer marken inom fastigheten att höjdsättas så att låglinjen följer Smista Alle, vilket dels förhindrar översvämning inom fastigheten vid extrema flöden såsom 100-årsregn, dels förhindrar avrinning mot det även i framtiden instängda området mellan fastigheten och Trafikverkets avfartsramp från Förbifart Stockholm. Höjdsättning av Smista allé och ytvattenavrinningen till lågpunkten vid Pallisadvägen är dock en fråga för kommun och VA-huvudmannen.

LOD

Angående frågan om lokalt omhändertagande av dagvatten får sökanden anföra följande.

Exploateringen av Fastigheten kommer att innebära ökad avrinning från Fastigheten. De geologiska och geohydrologiska förhållanden, och avsaknaden av lämpliga närliggande yt- eller grundvattenrecipienter innebär att en total LOD-lösning inom Fastigheten inte är möjlig. Dagvattnet inom Fastigheten måste därför efter rening (hårdgjorda ytor), utjämning och fördröjning i dagvattenmagasin avledas till dagvattenledning i Smista allé. Med de föreslagna åtgärderna för hantering av dagvatten (se ovan) kommer dock de framtida flödena att uppfylla kraven från Huddinge kommun och VA-huvudmannen Stockholm Vatten AB. De åtgärder som planeras vidtas av sökanden är därmed tillräckliga för att komma till rätta med de eventuella störningar som den planerade åtgärden kan medföra.

Miljökvalitetsnormer och påverkan på vattenskyddsområdet

Som anförts ovan föreslår sökanden att en tillfällig reningsanläggning *utanför* Fastigheten som hanterar dagvattnet från E4/E20 uppförs. Denna åtgärd kommer utföras i det inledande skedet av anläggandet, för att direkt kunna omhänderta höga föroreningshalter. Den planerade exploateringen kommer därför inte att innebära ökad belastning på recipienten och Östra-Mälarens vattenskyddsområde. Denna systemlösning beskrivs i detalj i den reviderade dagvattenutredningen. Efter avslutad exploatering, och när den befintliga dagvattenledningen kopplats bort från Fastigheten kommer, med nu föreslagna åtgärder, föroreningshalterna för alla undersökta ämnen understiga riktvärden för dagvattenutsläpp enligt RTK, vilket också redovisas i dagvattenutredningen.

Även föroreningsmängden, vilket är det som har störst inverkan på den ekologiska och kemiska statusen i en recipient, beräknas minska för alla undersökta ämnen efter exploatering med föreslagna reningsåtgärder. Med de föreslagna åtgärderna bedöms då inte heller recipienten påverkas negativt av exploateringen och därmed inte heller finnas någon risk att miljökvalitetsnormerna inte uppfylls på grund av exploateringen.

Fördröjningsmagasinet *inom* Fastigheten kommer att förses med en reningsfunktion genom sedimentering av tungmetaller, näringsämnen och suspenderat material. Sedimenteringsmagasinet kommer att kunna renas för att funktionen ska upprätthållas över tiden, se den reviderade dagvattenutredningen. För att verifiera vattenkvaliteten för utgående dagvatten placeras en kontrollbrunn på utloppsledningen från dagvattenmagasinet.

Sökanden kommer, i samråd med Länsstyrelsen, att upprätta ett kontrollprogram för vattenverksamheten inklusive utgående dagvatten från Fastigheten. Kontrollprogrammet avser att innefatta en underhållsplan för dagvattenmagasinets kapacitet och reningsfunktion.

Sammanfattningsvis är det sökandens bedömning att förväntade effekter på vattenmiljön och nödvändiga skyddsåtgärder härmed har redogjorts för i tillräcklig omfattning. Förutsättningar för beviljande av tillstånd i enlighet med ansökan och därefter gjorda justeringar föreligger.

Avseende markavvattningsföretaget

Sökanden instämmer i Stockholm Vattens förslag att diken och ledningar som ingår i torrlägningsföretaget och är belägna inom verksamhetsområdet för den allmänna vattenläggningen kan överföras till Stockholm Vatten och att ansvaret för skötsel, drift och underhåll mellan Stockholm Vatten och Huddinge kommun regleras enligt gällande avtal.

I "PM - underlag till omprövning för avveckling av Smista-Juringe torrlägningsföretag år 1931 ", bilaga 2 till ansökan redogörs för de förutsättningar som gäller för torrlägningsföretaget. Det kan förtydligas att torrlägningsföretaget har en administrativ funktion i att fördela underhållskostnader mellan de deltagare som fått nytta av att anläggningarna finns. Huvudskälet till att dikningsföretaget inte längre fyller någon funktion är att det båtadsområde som tidigare haft nytta av att torrlägnings-företagets dikes- och rörsystem tar omhand dagvatten, nu helt och

hållet ligger inom det kommunala verksamhetsområdet. Inom detta område har Stockholm Vatten AB, på uppdrag av Huddinge kommun, ansvaret för de allmänna anläggningar som tar omhand dagvatten.

Yttrande från enskilda

Corem Property Group AB befarar att den utökade dagvattenmängden i tunneln som leder ut i Mälaren kan komma att påverka dess fastighet, Hällsättra 3, belägen på andra sidan E4/20, negativt om flödena inte kommer att räcka till. Den utökade dagvattenmängden i dagvattentunneln, d.v.s. flödet, berörs inte av den sökta vattenverksamheten eftersom dagvattnet fördröjs inom fastigheten Spejaren 4. Detta är i enlighet med Stockholm Vattens anvisningar. Ansvaret för dagvatten bortom anslutningspunkten åvilar Stockholm Vatten.

Ägarna till fastigheterna Huddinge Vattenpasset 14, Bilan 7, Huddinge Vattenpasset 20, Huddinge Vattenpasset 23 och Vattenpasset 8

Det är sökandens bedömning att inga av dessa fastigheter kommer att påverkas av den planerade vattenverksamheten eller att dikningsföretaget avvecklas. De vattenservitut som fastighetsägarna har hänvisat till gäller för vattenledningar med olika funktioner. Inga av dessa ingår i det ursprungliga dikningsföretaget och påverkas därför inte av att detta avvecklas. Skulle verksamheten ändå visa sig medföra skador på fastigheter eller någon rättighetsinnehavare, bör frågan om ersättning hanteras enligt reglerna om oförutsedd skada, vilket även framgår av ansökan.

Beträffande frågan om skadestånd får sökanden hänvisa till domstolens skrivelse, aktbilaga 7, som tillsänts fastighetsägarna. Som domstolen redogjort kan även andra än ägaren till en fastighet bli berörd av att fastigheten påverkas av en vattenverksamhet. Förändringar i vattenförhållandena på en fastighet kan ha betydelse också för nyttjanderättshavare (till exempel arrendatorer eller hyresgäster) och innehavare av servitut eller rätt till elektrisk kraft. Det är dock inte alltid möjligt för den som ansöker om tillstånd till en vattenverksamhet att ha kännedom om huruvida

sådana rättigheter är knutna till en berörd fastighet. Om sådana rättigheter är knutna till fastigheten är därför fastighetsägaren enligt 22 kap.7 § miljöbalken skyldig att upplysa domstolen härom. Om fastigheten belastas av rättigheter och fastighetsägaren inte lämnar upplysning om detta till domstolen kan fastighetsägaren alltså bli skadeståndsskyldig om skada uppstår för rättighetsinnehavaren. Som domstolen beskrivit är syftet med bestämmelsen att alla som på ett eller annat sätt berörs av den planerade verksamheten ska ges möjlighet att bevaka sina intressen i domstolsprövningen.

MÅLETS HANDLÄGGNING

Målet bedöms vara av sådan omfattning och beskaffenhet att det kan avgöras av ordföranden och ett tekniskt råd. Målet har avgjorts utan huvudförhandling.

DOMSKÄL

Prövningens omfattning

Mark- och miljödomstolens prövning i detta mål omfattar ansökt vattenverksamhet. Bolagets åtaganden avseende teknisk lösning för dagvattenhantering, enligt miljöbalkens definition avloppsvatten, omfattande rening, utjämning och fördröjning innan det avleds till det allmänna dagvattennätet betraktas som skyddsåtgärder. Syftet med dessa skyddsåtgärder är att minska risken för problem vid högflödessituationer och minska föroreningsbelastningen på nedströms liggande recipienter. Domstolen återkommer till dessa under rubriken ”Villkor” och under rubriken ”Delegation”.

Rådighet

För att bedriva vattenverksamhet ska verksamhetsutövare ha rådighet över vattnet inom det område där verksamheten ska bedrivas (2 kap. lagen [1998:812] med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet). Bolaget har genom markägande nödvändig rådighet.

Bestämmelserna om omprövning av markavvattningssamfälligheter finns i 7 kap. 17-18 §§ lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet (LSV). Av 7 kap. 17 § andra stycket LSV framgår att omprövning på grund av ändrade förhållanden som inverkar på verksamheten, kretsen av deltagare eller kostnadsfördelningen mellan dem får ske på ansökan av en deltagare. Bolaget har således rådighet.

Samråd och miljökonsekvensbeskrivning

Av aktmaterialet framgår att samrådsförfarandet motsvarar de krav som ställs av lagstiftaren. Detsamma gäller miljökonsekvensbeskrivningen, som uppfyller kraven i 6 kap. miljöbalken med avseende på såväl förfarande som dokumentation. Miljökonsekvensbeskrivningen ska därför godkännas.

Tillstånd

Genom det material som presenterats har bolaget visat att det är möjligt att vidta sådana skyddsåtgärder och att iaktta sådana försiktighetsmått som i rimlig omfattning kan förebygga, hindra eller motverka att den planerade verksamheten medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. Den ansökta verksamheten strider inte mot gällande detaljplan och utredningen ger vid handen att verksamheten inte kommer att medverka till att någon miljökvalitetsnorm överträds. Mark- och miljödomstolen bedömer även i övrigt att hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken kan anses vara uppfyllda. Ingen erinran har inkommit avseende tillåtligheten. Länsstyrelsen i Stockholms län har i samband med prövning av detaljplanen gett dispens med stöd av 15§ artskyddsförordningen (2007:845) i beslut daterat den 9 juni 2015.

Mark- och miljödomstolen kommer sammantaget fram till att i kombination med åtaganden, skyddsåtgärder, beslutad dispens och villkor kan tillstånd till den planerade vattenverksamheten ges.

Nedläggning av markavvattningsföretaget

Av 7 kap. 17 § andra stycket LSV framgår bland annat att om det för en samfällighet som har bildats enligt lagen inträder ändrade förhållanden som inte i ringa mån inverkar på sättet för verksamhetens bedrivande, kretsen av deltagare eller kostnadsfördelningen mellan dem, får frågan på ansökan av en deltagare omprövas av mark- och miljödomstol.

Mark- och miljödomstolen konstaterar att den byggnation som har skett och som kommer att ske inom området innebär sådana ändrade förhållanden för verksamhetens bedrivande att det föreligger grund för nedläggning och ett upphörande av samfälligheten via omprövning. Med hänsyn till exploateringen inom området är det enligt mark- och miljödomstolen rimligt att kommunen och huvudmannen för VA-anläggningen övertar ansvar för ledningar och diken som ingick i torrlägningsföretaget. Upphävandet av torrlägningsföretaget innebär inga fysiska förändringar.

Upphävande av torrlägningsföretaget bedöms inte få några miljökonsekvenser och strider inte heller mot gällande detaljplaner. Mot bakgrund av detta, och eftersom ingen av remissinstanserna har haft någon erinran emot den, ska ansökan bifallas.

Villkor

Mark- och miljödomstolen erinrar om att tillstånd lämnas till sökanden att utöva vattenverksamheten i huvudsaklig överensstämmelse med vad sökanden har anfört i ansökningshandlingen, övriga handlingar och ritningar samt i övrigt anfört och åtagit sig i målet. Domstolen föreskriver därför ett allmänt villkor med det innehållet.

Domstolen bedömer, i likhet med remissmyndigheterna, att frågan om en välavvägd teknisk lösning för dagvattenhanteringen, per definition avloppsvatten, i anslutning till fastigheten är av avgörande betydelse för tillåtligheten. En särskild dagvattenutredning, som även inkluderar frågan om avvattning av E4, har tagits

fram för att belysa problemställningen och för att skissera åtgärder. Utredningen kommer att ligga till grund för kommande detaljprojektering. Detta betraktar domstolen som ett åtagande från bolagets sida. Domstolen finner det dock motiverat att som skyddsåtgärd villkora frågan om lösning för dagvattenhanteringen. Villkorets utformning framgår av domslutet. Den slutliga utformningen av dagvattenanläggningen kan eventuellt behöva hanteras som ett anmälningsärendet hos tillsynsmyndighet.

Därutöver anser mark- och miljödomstolen att det finns anledning att i enlighet med bolagets förslag föreskriva de särskilda villkor för verksamheten som framgår av domslutet. Det har inte framkommit annat än att det råder samstämmighet runt dessa.

Domstolen finner skäl att, enligt Länsstyrelsens förslag, i villkor som framgår av domslutet reglera kravet på kontrollprogram.

Delegation

Mark- och miljödomstolen finner att det är lämpligt med en delegation till tillsynsmyndigheten föreskriva de ytterligare villkor (t.ex. angående dimensionering, begränsningsvärden mm) som kan behövas avseende detaljutformning av system och hantering av avloppsvatten i form av dagvatten. En sådan delegation ska därför föreskrivas.

Arbets tid och tid för anmälan av oförutsedd skada

Mark- och miljödomstolen godtar den föreslagna arbetstiden och tiden för anmälan av oförutsedd skada.

Verkställighetsförordnande

Sökanden har begärt att mark- och miljödomstolen ska förordna att tillståndet får tas i anspråk utan hinder av att domen inte vunnit laga kraft.

Enligt 22 kap. 28 § miljöbalken får mark- och miljödomstolen, när det finns skäl till

det, förordna att tillståndet får tas i anspråk även om domen inte har vunnit laga kraft.

Högsta domstolen har i NJA 2012 s. 623 angett principer för verkställighetsförordnanden. Enligt avgörandet bör det ligga på verksamhetsutövaren att påvisa konkreta skäl för ett verkställighetsförordnande och ange vilka beaktansvärda nackdelar som är förknippade med att tillståndet inte kan tas i anspråk omedelbart och vad som kan bli följderna av att verksamheten förskjuts framåt i tiden. Det måste också krävas att verksamhetsutövarens intresse med viss marginal väger tyngre än de intressen som talar för att ett lagakraftvunnet avgörande föreligger innan tillståndet får tas i anspråk. Särskild hänsyn ska tas till de skador på miljön som kan uppstå om tillståndet omedelbart tas i anspråk och de möjligheter som finns att läka sådana skador om tillståndsbeslutet upphävs eller ändras.

Som konkret skäl för verkställighetsförordnande har sökanden uppgett att de kommer att utföra arbeten på den östra delen av fastigheten före arbetena påbörjas på nu aktuell del. Sökanden vill kunna nyttja massor från den östra delen som utfyllnad i vattenområdet. Detta ger miljömässiga vinster då massor endast behöver transporteras en kort sträcka och hanteringen är även motiverad av byggekonomiska skäl.

Ingen remissmyndighet har motsatt sig ett verkställighetsförordnande. Med beaktande av de skador och olägenheter som kan uppstå genom ett verkställighetsförordnande samt att några motstående enskilda intressen inte har gjorts gällande finner mark- och miljödomstolen att det inte föreligger hinder att bifalla bolagets yrkande om omedelbar verkställighet.

Rättegångskostnader

Länsstyrelsen i Stockholms län har yrkat ersättning för rättegångskostnader med 16 000 kr. Yrkat belopp framstår som skäligt och bolaget har medgett kostnaden.

Prövningsavgift

Sökanden har inte haft någon invändning mot den preliminärt bestämda prövningsavgiften om 70 000 kr. Mot denna bakgrund och då mark- och miljödomstolen inte finner skäl att ändra avgiften, ska den slutligt bestämmas till samma belopp.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV425)

Överklagande senast den 3 november 2016. Prövningstillstånd krävs.

Peter Winge

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Peter Winge och tekniska rådet Ingrid Johansson.

SVERIGES DOMSTOLAR

ANVISNING FÖR HUR MAN ÖVERKLAGAR - DOM I MÅL DÄR MARK- OCH MILJÖDOMSTOLEN ÄR FÖRSTA INSTANS

Den som vill överklaga mark- och miljödomstolens dom ska göra detta skriftligen. **Skrivelsen ska skickas eller lämnas till mark- och miljödomstolen.** Överklagandet prövas av Mark- och miljööverdomstolen vid Svea hovrätt.

Överklagandet ska ha kommit in till mark- och miljödomstolen **inom tre veckor** från domens datum. Sista dagen för överklagande finns angiven på sista sidan i domen.

Har ena parten överklagat domen i rätt tid, får också motparten överklaga domen (s.k. **anslutningsöverklagande**) även om den vanliga tiden för överklagande har gått ut. Överklagandet ska också i detta fall skickas eller lämnas till mark- och miljödomstolen och det måste ha kommit in till mark- och miljödomstolen **inom en vecka** från den i domen angivna sista dagen för överklagande. Om det första överklagandet återkallas eller förfaller kan inte heller anslutningsöverklagandet prövas.

För att ett överklagande ska kunna tas upp krävs att Mark- och miljööverdomstolen lämnar **prövningstillstånd**. Det görs om:

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som mark- och miljödomstolen har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som mark- och miljödomstolen har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står mark- och miljödomstolens avgörande fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Mark- och miljööverdomstolen varför klaganden anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla uppgifter om:

1. den dom som överklagas med angivande av mark- och miljödomstolens namn samt datum för domen och målnummer,
2. den ändring av mark- och miljödomstolens dom som klaganden vill få till stånd,
3. grunderna (skälen) för överklagandet och i vilket avseende mark- och miljödomstolens domskäl enligt klagandens mening är oriktiga,
4. de omständigheter som åberopas till stöd för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
5. de bevis som åberopas och vad som ska styrkas med varje bevis.

Har en omständighet eller ett bevis som åberopas i Mark- och miljööverdomstolen inte lagts fram tidigare, ska klaganden förklara anledningen till omständigheten eller beviset inte åberopats i mark- och miljödomstolen. **Skriftliga bevis** som inte lagts fram tidigare ska ges in samtidigt med överklagandet. Vill klaganden att det ska hållas ett förnyat förhör eller en förnyad syn på stället, ska han eller hon ange det och skälen till detta. Klaganden ska också ange om han eller hon vill att motparten ska infinna sig personligen vid huvudförhandling i Mark- och miljööverdomstolen.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans/hennes ombud.

Om ni tidigare informerats om att **förenklad delgivning** kan komma att användas med er i målet/ärendet, kan sådant delgivningssätt också komma att användas med er i högre instanser om någon överklagar avgörandet dit.

Ytterligare upplysningar lämnas av mark- och miljödomstolen. Adress och telefonnummer finns på första sidan av domen.